

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadókterében átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Nyilván bőséges körbe:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczs-utca 3.

A szerkesztőség kátratók visszatérésén
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Működésének és hirdetéseknek
 kiadóhivatalhoz tartozásánál.

Helyes cím: Nagyvárad, Apáczs-utca 3.

NAGYVÁRAD, jan. 30.

Combes — a vallásvédő.

— Nem hiszem, hogy a francziák többsége megelégszik azokkal az erkölcsi eszmékkel, amelyekre az iskola tanítja az embereket. *A vallás eszméi, amelyek egyedül az egyház nyújthat, szükségesegek.*

Félévvel ezelőtt, mikor Combes, a francia miniszterelnök elkezdte embertelen irtóhadjáratát az emberiség legönzettelenebb jóltevőit, az apácák ellen, — félévvel ezelőtt ki gondolta volna, hogy ugyanez a Combes ur így fogja védelmezni, saját miniszteri bársonyszéke megingatásával a vallást, a konkordátumot, a papok fizetését s az egész kultusz-budgetet?!

Pedig ezt tette most Combes a francia kamara ülésén, a hol nyilatkozata olyan nagy vihart támasztott, hogy pártjának jelentékeny része ellene szavazott s a csekély többséget, mely egyelőre megmentette a bukástól, csak elkeseredett ellenségeinek a mérsékelt republikánus, konzervatív és nacionalista pártok támogatásával tudta összehozni.

Allása azonban így is teljesen megrendült. 200 radikális republikánus ellene szavazott s ezek annyira megharagudtak reá e beszéde miatt, hogy a legközelebbi alkalommal végleg elejtik őt.

Erre vall az a körülmény is, hogy másnap a külügyminiszterium költségvetésénél nyomban indítványozták a vatikáni nagykövetség megszüntetését (melynek költségeit különben már a kultusztárczánál

megszavazták) s Delcassé külügyminiszter csak azzal tudta megvédeni, hogy a gloirera hivatkozott, azt mondván, hogy ha megszüntetnék vatikáni képviselőtöket, ezzel nem a pápa hatalmát esnék csorbára, hanem Franciaország nagyságát. S ugyanezen szempontból tartják fenn továbbra is a missiók felett a protectorátust és a kongregációkat a missiókon.

De úgy látszik nemcsak a missiókon kegyelmeznek a kongregációknak, hanem odahaza is enyhébben kezdik venni a dolgot. Combes miniszterelnök olyanforma megoldást tervez, hogy 5—10—15 esztendőig akar megszabni az egyesületi törvény végrehajtására, a mi persze nemcsak a kongregációkra lenne kedvező, hanem egyúttal hasznos lenne az államra, mert így successive gondoskodhatnának a kongregációk pótlásáról s nem maradnának egyszerre minden iskola nélkül a gyermekek s ápolók nélkül a szegények és betegek.

Amde ebben is mint Combes fentebb idézett beszédében nem annyira a dolog lényege sérelmes a radikálisok szemében, mint inkább annak szellemében látnak veszedelmet ezek a jakobinusok.

Azon bősülnek fel, hogy a francia miniszterelnök szükségesnek tartja a vallást, a melyről pedig ők azt gondolták, hogy már — a lomtárba való ócskaság.

Avval, a mit az iskola (t. i. az állami) nyújthat, nem elégedhetik meg Franciaország többsége, — ezt mondja Combes s ezzel ő maga is szükségesnek vallja a kongregációkat, a melyeknek iskoláiban a tudományok mellett vallásos szellemet meritenek a tanulók.

Igaz, hogy Combes látva beszédének hatását, mérsékeltte azt azzal, hogy ő is reményli, hogy elfog jönni az idő, a mikor nem lesz szükséges a vallás, a mikor a szabad gondolat s az ész doktrinái képesek lesznek az embereket a praktikus életben vezetni, — de ez az idő szerinte még messze van, a radikálisok ellenben azt gondolják, hogy már itt van s e szerint akarnák hamarjában átalakítani a világot.

Evés közben megjött az étvágyuk nagyon. Hogy a kongregációk elleni esztelen hajszát keresztül vitték, most már azt gondolták, hogy háborítás nélkül megvalósíthatják esztelen atheista szabadkőműves utópiáikat. Hogy kidobták az iskolából a keresztet, kiakarták azt dobni a templomból s az életből is. Mert a radikalizmus következetes akart lenni, ha már felekezetlen az állam — legyen atheista, istentelen az egész vonalon a társadalomban, az életben, a családban.

A francia radikalizmus esztelen rohanásának erélyes vétőt mondott eddigi vezérük Combes miniszterelnök. Kétségkívül elismerésre méltó, államférfihoz illő cselekedet.

Csak egy szempontból sajnálatos. Így legalább közelről láthatta volna egy szomoruan intő példából a világ, hová vezet az atheista-radikális-szabadkőműves törekvés, mely az utóbbi időben az egész világon kétségbeesett erőfeszítést tesz felforgató céljainak elérésére.

De egyelőre talán ez is elég, hogy felnyissa a szerencsétleneknek hályogba borult szeméit. (—a.)

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Angol hangok a királyról.

Irta: Dr. Némethy Gyula.

Néhány nap mulva udvari néptől fog hemzsegni a budai várpalota; az őz uralkodó, kit annyi csapás sújtott s kit az utolsó napokban már a testi szenvedések is elővettek még magányosabban még nagyobb egyedüliségben fog sétálni azon szinte asszírjai méretű palota termében, mely Mátyás idejében sem lehetett fényesebb, legföljebb dícsőségesebb. Csakhogy míg Mátyás idejében az urak a gögös arisztokraták érdemeit és kaptak fényítést, mostanság ez a dunaparti csucsives palota demagógjai, szószátyárjai, csuvis vitézei, az ugynevezett »népképviselők« érdemeit meg, kiknek kisebb gondjuk is nagyobb a nép, az igazi nép ezer bajánál, a közgazdasági mizériáknál s ha

kardot rántanak, mindig saját osztály-érdekeik védelmében teszik azt.

Az agg uralkodó keserveinek poharába sok keserű csöppet töltögettek az őszön ismét, hogy valahogy vigaszt ne találjon a munkában, melynek eredménye szertehuzó birodalomban napról-napra kétesebbnek látszik. Nemcsak mi jövőnk erre a gondolatra; az angol francia újságokban is vissza-visszatérő akkord az osztrák és magyar birodalom bizonytalanságai. A *World* utolsó számának igen érdekes cikkét reprodukálja a *Public Opinion*, angol hetilap jan. 23-iki száma, melyet érdemesnek tartunk az alábbiakban teljes fordításban közölni, azért is, mert a mi királyunkról szól, ki nemsokára ismét közöttünk fog időzni; azért is, mert távolból sokszor tisztábban lehet látni az eseményeket, elfogulatlanabban megítélni a szereplőket, mint az emberek tömegéből, kiknek életéről, működéséről van szó. Természetes dolog, hogy a cikkíró minden állítását nem fogadjuk el, annál kevésbé helyeseljük, hogy folyton

csak császárról beszél, de azért »The lonely emperor« (a magános császár) fordítása talán mégse lesz kárba vesztett munka.

* * *

»Van valami megindító abban a válaszbán, melyet az osztrák császár adott azok sürgetésére, kik azt kívánták tőle, hogy tegye egy kissé kényelmesebbé életmódját, maradjon tovább az ágyban, keljen fel például 6-kor 4 helyett. »Ez lehetetlen« felelt ő felsége szomoruan »csak úgy végezhetem el napi munkámat.« A császár már öreg ember; nemrég erőt hanyatlani kezdettek, s azóta többször volt beteg nagy fájdalmakkal. Mindemellett, akár aludt, akár nem, föl kell kelnie még mielőtt alattvalói nagyobb része csak álmodna is a fölkelésről, különben nem »végezhetné el napi munkáját, robotját.« Nem is volt semmi tulzás abban amit mondott; tényleg egész nap el van foglalva teendőivel, avval, amiről azt hiszi,

FÁBRY TESTVÉREK nagyáruháza Nagyváradon, Fő-utca. Telefon 76.

Ajánljuk a **Farsangi Idényre** legdivatosabb é. legfinomabb árukkal ellátott raktárunkat a n. é. közönség figyelmébe.

Claqueok, Cytiderek, Himzett és Redős Ingek, Gollérok, Kézleők, Nyakkendők, Glace-Keztyük, Harisnyák, Zsebkezők, Joggombok, Illatszerek stb. meglepő szép választékban!

Női és férfi valódi **CHEWREAU-LACK CZIPŐK**, (melyek nem törnek meg) egyedüli eladása! 9

Leikiismeretes kiszolgálás!

Mérsékelt árak!

Keresztény üzlet!

Kaas Ivor képviselő.

Boldog emléktű *Majer Ferencz* halálával megüresedett a zsámbokréti kerület, mely *Kaas Ivor* bárót jelölte néppárti programmal. Tegnap volt a választás, melynek eredményeként *Kaas báró* egyhangulag országgyűlési képviselővé választott.

A néppárt nagy erőt s régi tapasztalt politikust nyert *Kaas* báróban, ki protestáns létére is felül tud emelkedni azon rágalmakon, melyekkel a néppártot oly sok érdekelt klikk elhalmozza. Megválasztása hasznára lesz a képviselőháznak, melyben sokszor fogja fel emelni szavát a hazafias és közgazdasági érdekek s a keresztény elvek érdekében melyeknek eddig első rangú ragyogó tollu védelmezője volt a publicistikában.

A tanítói oklevelek értéke.

A magyar királyi közigazgatási bíróság 2639—902. sz. alatt elvi jelentőségű határozatot hozott. Kimondotta, hogy tisztviselői minősítés szempontjából a tanítóképző elvégzését a főgymnasium vagy reáliskola tanfolyamának befejezésével és az érettségi vizsga letételével egyenértékűnek kell tekinteni. A határozat hozatalára az a panasz adott alkalmat, melyet egy tanítónak városi pénztárossá történt választása ellen egyik vidéki város képviselőtestületének tagja intézett a bírósághoz. Már a jelölés ellen tiltakozott az illető képviselőtestületi tag s bár az illetékes vármegyei hatóság a választás ellen beadott felelőbeszében határozottan kimondotta, hogy a tanítói-oklevél egy közoktatásügyi miniszteri rendelet alapján a gymnáziumi érettségivel egyenértékű s a tanító-oklevél alapján jogosan választott meg pénztárossá, felsőbb fórum elé vitte az ügyet, mely azonban a tanító javára döntött.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 30.

Elnök: gróf *Apponyi Albert*.

Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter: Előterjeszti javaslatát a Keszthely-Tapolca és Csaba-Vésztői vicinális vasutak ügyében.

Elnök: A megfelelő bizottságokhoz utasítatik.

Elnök: Következik a napirend:

az ujonczjavaslatok

folytatólagos tárgyalása.

Hieronym Károly: Elismeréssel szól *Komjáthy* tegnapi beszédéről, mely nagy tanulmányt igényelt. Amde *Komjáthy* beszédében nem azt mondotta, hogy mennyibe kerül a hadügy, csak hogy mennyi esik a nemzetre, ámde az egész hadügyi terhet, mint a nemzet terhét számította. A kérdést alaposan óhajtja megvilágítani.

Az állami számszék hivatalos adatok kapcsán, mint tudvalevő zárszámadásokat készít, melyekben az összes kiadások és bevételek benne vannak 1880 óta. E zárszámadásokból könnyen át lehet tekinteni az ország terheinek növekedését, vagy apadását. Felolvasva az 1889., 90., 91., 92. évek zárszámadásainak eredményét, e számok azt mutatják, hogy 1892-ben éppen akkora volt a teher, mint 1889-ben. Téves tehát *Komjáthy*nak az az állítása, hogy az ország terhe a négy év alatt 27 millióval növekedett volna. (Ugy van! a jobboldalon.)

Az ujonczlétszám felemelése az országgyűlésnek van fennartva, a költségvetés azonban a delegáció dolga, amelyet a képviselőház vagy elfogad a maga egészében, vagy nem.

Mind a kettőt nem teheti egyszerre. Ez eljárást ő maga sem tartja helyesnek. Ugy kelene reformálni e dolgot, hogy a jövőben egy az ujonczlétszám felemelés, mint a költségvetés egyszerre kerüljön a képviselőház elé. A költségvetést a delegáció helyett a kormánynak kellene előterjeszteni. (Helyeslés a jobboldalon, ellentmondás a szélsőbalon.)

Fejtegeti, hogy annak, aki az ujonczlétszámot megszavazza, nem köteles megszavazni a költségeket is. (Zaj a szélsőbalon. Helyeslés a jobboldalon.)

Az ujonczlétszám megszavazásától nem függ a költségvetés megszavazása. (Ugy van! a jobboldalon.) Hangoztatták a nagyhatalmi állást? O sem hive e politikának, de lépést kell haladnunk a többi államokkal. Itt van a német hadsereg, micsoda hatalmas az.

Endrey: Mert van nemzeti nyelve és nemzeti zászlója!

Kubik: Es nemzeti érzés, öntudat!

Hieronym: Nem tagadjuk, hogy a kiadásokkal terhek szakadnak rájuk, de kockára tenni jólétünket, államiságunkat nem lehet és nem szabad. (Ugy van! a szélsőbalon.) Attér az önálló hadsereg kérdésére. (Halljuk!) Elismeri, hogy az országnak joga van az önálló hadsereghez.

Benedek: Igazán köszönjük, hogy elismeri.

Hieronym: A törvényben nincs benne ugyan, hogy a magyar hadseregnek magyar

legénység és tisztikarból kell állania, de hát az magától értetődik. (Ugy van! a jobboldalon.)

Statisztikát olvas fel, melyből kimutatja, hogy a magyar tisztek száma csak 20 százalék.

Gabányi: Fájdalom!

Fejérváry: Bizony fájdalom!

Hieronym: Hát mi ennek az oka? Hallozza említeni, hogy nem akar a magyar ember szolgálni, hogy nincs kedve hozzá stb. Ezek azonban csak subjektív okok.

Kubik: De lényegesek.

Hieronym: Lényegesek, de csak subjektív. Az objektív ok az, hogy a katonai iskolákból csak 13 százalék kerül ki.

Kubik: Mert nem veszik fel oda!

Hieronym: Hát addig nem beszélhetünk magyar nemzeti hadseregről, míg ezen nem változtatnak. (Ugy van!) A miniszternek ebben nagy érdeme van. (Eljenzés jobbról.) A miniszternek eddig 3 magyar tisztképző akadémiája van: a *Ludovika*, egy *Nagyváradon*, egy *Pécsen*.

Felkiáltások a szélsőbalon: De nem magyar szellemben nevelik!

Hieronym: Meggyőződése, hogy nemzeti hadsereg mindaddig nem lehetséges, míg e bajon nem segítünk, míg magyar tiszteket nem képezünk nagyobb számmal. Második kifogásuk volt a tuloldaliaknak, hogy miért nincs magyar vezényszó, nincsenek magyar jelvények. Hát hogy állunk e kérdésben. A lelkesedészerinte nem függ a vezényszótlól, mert vezényszóra nem lehet lelkesíteni. Az a két három év pedig nem fojthatja meg bennök a nemzeti aspirációkat. (Ugy van! a jobboldalon. Zajos ellentmondások a szélsőbalon.)

Meggyőződése, hogy daczára a közösségnek, képesek leszünk kulturánkat nagygyá, hatalmassá fejleszteni. Es amidőn a javaslatot — daczára annak, hogy tudatában van az, hogy ezáltal az országra terhet rónak — megszavazza, teszi ezt azért, hogy idebenn fejlődő kulturánkat megvéddessük az esetleges idegen támadások ellen. (Zajos helyeslés a jobboldalon. Eljenzés. A szónokot számosan üdvözik, köztük *Szell Kálmán*, *Fejérváry Géza báró*, *Láng Lajos* és *Lukács miniszterek*.)

Darányi Ferencz: Nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés a szélsőbalon.) Három szempontból bírálja az újabb katonai követelményeket: pénzügyi, harcászati és nemzeti szempontból. Helyteleníti, hogy hadseregünkben a szellem osztrák, a nyelv, a vezényszó német, 35 évig az osztrák szellem dominált a hadseregben, a kölcsönösség most azt követelné, hogy a következő 35 évben a magyar nyelv s nemzeti jelvényeink kerüljenek sorra. (Viharos helyeslés balról.) Ha a miniszter nem képes ezt keresztülvinni, nem képes megvédeni a nemzet j gait, akkor mondjon le. (Nagy derűtlenség az egész Házban.)

hogy mint uralkodónak kötelessége. Soha még lelkiismeretesebb uralkodó nem volt a világon, kinek élénkebb kötelességérzete lett volna alattvalóival szemben, mint neki. Az ő ügyeit el kell látni, érdekeiket meg kell védelmezni, bármint áldozatok árán. Es bizony többször megesik mint nem, hogy az ügyet csak ő intézheti el, hogy az érdekeket csak ő védelmezheti meg. Ha másokra bízna munkája elvégzését, akármiyen jól végeznék is el, nagy zavar vég nélküli czivódás támadna belőle. Van egy tucat versengő nemzetiség birodalmában, melyek mindegyike, jegyezzük meg jól, a többnek megsemmisítésére törekszik teljes erejéből, s bizony senki csak ő képes lecsillapítani érzékenykedésüket, viszályukat, csak ő képes fenntartani a békét közöttük; senki csak ő tartja fean az egyensúlyt a magyar, osztrák, szláv, román között, csak ő akadályozhatja meg, hogy egymást torkon ne ragadják (from flying at one another's throats.) Mert összes alattvalói, bármily fajhoz tartozzanak, föltétlenül hisznek benne, holott minisztereiben rendszerint egyáltalán nem bízna; mindig hozzáfordulnak soha sem minisztereikhez, ha nehézség támad, melyből nehéz kiigazodni.

Az Osztrák-Magyar birodalomban pedig mindig támadnak nehézségek, nemcsak faji, hanem társadalmi, vallási, gazdasági nehézségek is, valamint az osztrák császári család-

ban is mindig akadnak bajok, mert a főhercegek és főhercegnők különösen hajlandók vonzalmat érezni azok iránt, akiket nem kelene szeretniök s visszahuzódni azoktól, akikhez ragaszkodni volna tanácsos. Mindezen országos és házi bajokkal meg kell birkóznia a császárnak, még pedig a nélkül, hogy ebben valaki neki segítségére lenne . . . Oivevényesztendő uralkodása alatt nemcsak kemény munkát kellett végeznie későn és korán, hanem szembe kellett szállania mindenféle megpróbáltatásokkal, még pedig nagyobbára egyedül, mert közöttte és családja tagjai között mindig volt némi korlát, választó fal. Hosszu éveken át sokan család tagjai közül úgy tekintették őt, mint valami Philippe d'Égalité-t Habsburg kiadásban; mindezt pedig azért, mert több gondja volt a jelenre, mint a múltra s mert ahol kellett, az előítéleteken is keresztül gázolt.

Igaz, hogy kormányzása első éveiben édesanyja, aki érte élt, állott oldala mellett, de ő is visszahuzódott, látván, hogy midőn az ő érzelmei a miniszterek tanácsával összeütözköznek, az utóbbiaké jut diadalra s hogy fia kész inkább lélek, mint betű sztrint tölteni be uralkodói esküjét.

Az osztrák császár oly szerencsés volt — ha ugyan szerencse ez, — hogy oly nőt vett feleségül, kit szenvedélyesen szeretett; azonban

minden nemes tulajdonságai mellett Erzsébet szomorú segítőtárs volt, erről pedig tudja az egész világ, hogy c'est un rude métier d'être mari d'une femme de génie. Kész lett volna mindennap a halállal is dacolni férje kedvéért, de arra nem lehetett rávenni, hogy állása mindennapi kötelességeit teljesítse s így segítsen férjén, ahogy egy nő segíthet. Fogadás vagy bálokban részt venni nem igen szeretett; ha udvari ünnepélyeket rendeztek, fogadni lehetett rá, hogy valami hegyi remeteségbe menekül a fény elől, melyet ki nem állhatott. Képes volt hónapokig tartó vadászatra menni, s otthon hagyni az urát, hogy ne csak a maga, de még az ő dolgát is végezze az udvari ünnepségeken. Fiával se volt szerencsésebb a császár, mint feleségével, mert Rudolf koronaherceg, bár ragaszkodott hozzá, sem meg nem értette, sem teljesen nem értékelte őt. Atyja állásának nehézségeit nem ismerte eléggé s így nem is állott mellé segítségül, amire pedig sokszor szükség lett volna.

Manapság a császár természetesen magánosabb, mint valaha. Leányait nem számítva senkije sincs többé családjában. Ami *Ferencz Ferdinánd* főherceget illeti, közöttte és a császár között soha sem volt igaz rokonszenynek nyoma sem.

Fejérváry: No! No! No!

Darányi: Amíg feketesárga a szin, a jelvény, addig a mi Magyarországot a külföldön nem fogják elismerni. A kormánypártnak ez iránt nincs érveke, mert nem 67-es, hanem osztrák. A kormánynak politikája a kigyó politika. (Ugy van! a szélsőbalon.) O e kigyó politikát nem pártolhatja, a javaslatot nem szavazza meg, csatlakozik Rakovszky határozati javaslatához. (Zajos helyeslés a balon és szélsőbalon.)

Elnök: Az ülést 10 percze felfüggeszti.

Szünet.

Szünet után

Bakonyi Samu: (Halljuk! Halljuk! a szélsőbalon.) Hieronymi érveinek egy részére óhajt mindenekelőtt reflektálni. Hieronymi nyíltan beismerte, hogy a többség tagjai nincsenek alaposan tájékozva ama terhekről, melyek az országgra nehezédnének a javaslatok elfogadása esetén. (Ugy van!) Ebből csak az következik, hogy fogadják el a függetlenségi párt határozati javaslatát és akkor majd nem fog kelleni a többségnek kombinációkba keveredni, hanem egyszerűen nem fogadják el a javaslatot. (Helyeslés a szélsőbalon.) Hieronymi felhozta a delegáció eljárását e kérdésben. Nos hát ő azt nem helyesli. Mert a delegációknak szerepe nem volna joga foglalkozni e kérdéssel, mert ez csak a törvényhozás jogát illeti. (Ugy van! a szélsőbalon.) Ezzel szemben a többség azt mondja, hogy hiszen az csak feltételes volt. Hát a delegáció határozatai nem mindig csak feltételesek? Nem kell-e azokhoz a törvényhozás jóváhagyása?

Endrey: Dehogyan nem!

Bakonyi: De e javaslat nem most lett benyújtva. A véderő bizottság egyik érvelése, hogy a delegáció már megállapította a költségek egy részét. Hát ezzel mindig így vagyunk, a delegációk határozataival szemben fajt a complet állunk. (Ugy van!) Nagyon kíváncsi arra, hogy Hieronymi miként fog viselkedni a delegációnál.

Fejérváry: Majd ő tudja mit csinál.

Endrey: Be akar zupálni.

Bakonyi: Senki sem olyan nagy barátja a közös hadseregnek, mint a honvédelmi miniszter. (Ugy van!)

Kubik: Es Münnich!

Bakonyi: Nekünk nemcsak a külső ellenség ellen kell védekeznünk, de ama kapocs ellen is, mely minket akaratunk ellenére leköt. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Ami a magyar hadsereget illeti, Hieronymi a 67-es alapon concedálta. De mikor mi bivatkoztunk a 67. XII. t.-cz.-re, a miniszter felállott és Daák Ferenczet is citálva kijelentette, hogy a 67. XII. t.-cz.-ben magyar hadsereről külön említés nincs. (Mozgás a szélsőbalon.)

Combes a vallásról.

— A francia kulturvita. —

Világszerte nagy feltűnést keltett a francia szabadkőműves miniszterelnök, Combes azon kijelentése, a melylyel a francia kulturvita alkalmával a keresztény vallást megvédte. A francia kamara ezen szenzációs vitáját alkalmunk van ezuttal a most érkezett francia lapok nyomáa a következőkben közölni:

A vitát Allard képviselő tette hevesebbé, a ki az egyház és állam elválasztását és a kultuszbudget törlését sürgette. Kijelentette, hogy a konkordátum nem kétoldalú szerződés, hanem egyszerűen francia törvény.

Lemire apát: Hát akkor miért iratták alá a pápával?

Allard: Tévedtek. A pápa ezt az okmányt sem mint egy idegen államnak, sem mint egy vallásnak feje alá nem írhatta. Azt beszélik országszerte, hogy a kormány paktumra lépett a pápával s a pápa azért foglal el tartózkodó állást a kongregációk kérdésében, mert ennek árákat a kormány tartózkodni fog a vallásügyi költségvetés és a konkordátum bolygatásától.

Nincs Franciaországban nemzeti vallás, hanem **nemzeti vallástalanság!** Ma már a hit végül járja.

Berthoulat és Grosjean képviselők határozati javaslatot nyújtanak be az egyház és állam elválasztása iránt.

Combes: Ha önök a vallásügyi költségvetést törlik, az országot olyan zavarba fogják rántani, mely a felzavart lelkiismereteket felizgatja nemcsak önök, hanem a köztársaság ellen is, melyet önök a legnagyobb veszélybe dönténének.

Századok hosszú sora alatt nem hiába ápolta a nép a vallásos érzelmeket s önök hiába hizelegnek azzal maguknak, hogy ez érzelmeiket egy szép napon egyszerű többségi határozattal másokkal helyettesítik. (Közbeszólások a szélsőbalon, helyeslés közepén és jobbról.)

Egy tollvonással nem fogják önök a lefolyt tizennégy századot kitörölni, s mielőtt kitörölnék, meg kell gondolniok, hogy mivel akarják azokat helyettesíteni. (Ismételt ellentmondások a szélsőbalon.)

Delarus: Semmivel sem helyettesítjük!

Selle: Nincs rá szükség.

Combes: En nem hiszem, hogy a többség — mit mondok, többség? — a **franciák összessége** megelégednék olyan egyszerű erkölcsi eszmékkel, a minőket iskoláinkban feltélesen tanítanak. (Heves ellentmondások balról.) Ezen eszméknek gyakorlati, szükségszerű elvet kell alkotniok, melyet az ember az élet megpróbáltatásainak ellene szegezhesen. (Taps közepén és jobbról.)

Midőn a hatalmat kezünkbe vettük, közlünk sokan épp egy mint önök közül, bölcsészeti és elméleti szempontokból hivi voltunk az egyház és állam elválasztásának s mégis kijelentettük, hogy szilárdul állunk a konkordátum alapján.

Miért? Mert meggyőződünk róla, hogy az egyházak által hintett eszmék szükségesek és egyedül ez eszmék elhíntése szükséges. (Élénk tiltakozás balról. Tetszés közepén és jobbról. Hosszas nyugtalanság.)

Ugy tekintjük ezeket a jelen órában, mint az emberiség leghatalmasabb erkölcsi erőt s részemről nehezen tudom elképzelni, miként állhatnának eléggé ellent az élet veszélyeinek és megpróbáltatásainak jelen társadalmunkban azok, a kiket csak az Allard ur által kívánt nevelésben részesítenének.

En épp egy mint önök a kamara baloldalán, ólajtom, bárcsak minél előbb, bárcsak rögtön beállana az a korszak (a melyet azonban a jelen körülmények ismerete mellett kénytelen vagyok egyidőre elnapolni) a midőn a szabad gondolat, támogatva az ész doktrínái által, elegendő lesz arra, hogy az embereket a gyakorlati életben vezesse. (Közbeszólások balról.)

Minthogy ez az idő nem jött meg, önök egyszerű szavazattal nem csinálhatnak a mából holnapot s a jelenkori társadalomból olyat, a mely szilárdul álljon az ész elvein. Ezt önök meg nem csinálják! (Ellentmondások balról. Zaj, mozgás az egész kamarában.)

Sembat: Miniszterelnök ur, micsoda szavakat vitt ön a szószékre? Olyanok azok, a minőket a köztársasági párt régen nem hallott. Ön a köztársasági párt nevében azt meri mondani, hogy Franciaországban még mindig nagy adag vallásosság van s a pap erkölcs-tanító lehet; ön azt mondja, hogy a köztársasági kormány minden faluban tart egy tanítót a tudomány, és egy papot az erkölcs tanítására!

Waldeck-Rousseau és Combes miniszteriumai azt mondták, vagy legalább azt véltük tőlük hallani, hogy mikor harcra hívtak bennünket a kongregációk ellen, akkor igazi hadjáratot kezdünk a klerikalizmus ellen, mely szemünk előtt egygyéolvad a vallással.

Es mikor e minisztériumokat követték, meg voltunk győződve, hogy ez volt az első lépés s hogy a mint a köztársaság megszabadul a kongregációktól, le fogja rázni magáról a világi papságot is.

Nem hittük, hogy a XX. század kezdetén a köztársaság kormánya a világi papságot a gyakorlati élet normális és szükséges elemének fogja tekinteni. Megdöbbenünk, mikor a miniszterelnök ily roppant engedményt tesz és a papokról elismeri, hogy az erkölcsösséget prédikálják.

Ilyen elvadult és elvakult ostobaságokat kellett Combesnek hallani, a miért a vallást csak a jövőben akarta eltörölni. A tanítvány ezuttal lefőzte mesterét; hanem az bizonyos, hogy amely páholyban őket kinevelték, ott nem terem sem türelem, sem világosodottság, de legkevésbé józan ész.

Csábító példa Magyarországnak.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATÓ.

- Febr. 1. Az orvosegyet gyűlése d. u. 5 órakor a bába-képző intézetben.
 Febr. 1. Kath. Szabad Liceum előadása.
 Febr. 2. Jogászegylet közgyűlése d. e. 11 órakor a törvényeségi palotában.
 Febr. 8. A nagyváradi kath. kör közgyűlése d. e. 11 órakor saját helyiségében.
 Febr. 8. Gazdasági és iparbank közgyűlése.
 Febr. 8. Biharmegyei Kereskedelmi ipar és terményhitelbank közgyűlése.
 Febr. 15. A nagyváradi tisztviselők fogyasztási szövetkezetének közgyűlése d. e. 11 órakor a vármegyeházán.
 Febr. 15. Kath. Szabad Liceum előadása.
 Márcz. 1. Kath. Szabad Liceum előadás.
 Márcz. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély).
 Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.
 Apr. 18. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnep d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* Egy fél év óta vizsgálják. Annak idején említettük, hogy **Komlóssy József** gazdasági tanácsnok az elmúlt év augusztus havában kir. körjegyző jelenlétében a Köröze több pontján több üveg vizet merített, ott a mezőtelegdi olajgyárból kieresztett vitriolos petroleumsalak a Sebes-Körözsbe ömlik. A lepecsételt vizet felküldötték a belügyminiszterhez, ahonnét azon értesítés jött Nagyvárad városához, hogy vegyelmezés végett áttették a vizet a földmivelésügyi miniszterhez. Azóta már el-telt egy félév, de a vegyvizsgálat eredményét még nem közölte a miniszter, daczára a távirati sürgetésnek. A mult havi helyszíni tárgyalásnál annyit már elárult a miniszter vegyész, hogy a megfertőztetett viz undorító. A város most feliratban sürgeti meg a minisztert, a vegyvizsgálat eredményének leküldéseért.

* **Szövőipari szaktanítás.** A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter urnak 1421. IX. 1903. számú leirata folytán van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a kés-márki állami szövő ipari szakiskolában a f. évi márczius hó 1-től április hó végéig házi-ipari szövőők részére közös, rendkívüli tanfolyam fog rendeztetni azon czéllal, hogy a résztvevők a műhelyi gyakorlatok révén gyakorlatilag képeztessenek s egyuttal a kötéstan, szövetelemezés, valamint a szakrajz köréből szükséges tudnivalókat elsajátítsák. Miről az érdekelteket van szerencsénk azzal értesíteni, hogy mindazok, akik a szóbanlevő tanfolyamon saját költségükön részt venni óhajtanak, ugy ebbeli szándékukat az alulírott kamaránál legkésőbb a f. évi február hó 10-ikéig mulhatatlanul bejelenteni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1903. január 29. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara: **Huzella Gyula**, kir. kereskedeimi tanácsos, elnök. Dr. **Sarkadi Lajos** titkár.

* **Schlauch bibornok iskolatársa.** Néhai áldott emlékü bibornokunk, dr. **Schlauch** Lőrincz még magasabb méltóságában is szeretettel, igaz barátsággal viseltetett **Berta** Sándor szegedi vizimolnárhoz. Barátságuk onnan eredt, hogy Berta eredetileg papnak készült s ifjú korában együtt végezte iskoláit Schlauch bibornokkal. Azonban mikor fel akarták szentelni, odahagyta fényes jövőjét s édesatyjának kérésére atyja birodalmát vette át a Tisza szőke hullámain. Mintegy 60 esztendeig molnároskodott, de a barátságot hiven megőrizte Schlauchkal, továbbá **Pálffy** szegedi polgármesterrel és **Oltványi** préposttal. Schlauchhoz rendkívül ragaszkodott és sokszor meglepte némi szegedi különlegességgel, mint pl. hal, szalámi, paprika stb. A bibornok meg is invitálta őt palotájába, de a nagy ragaszkodás mellett sem lehetett arra rávenni, hogy magasrangú barátját meglátogassa. Idő telt, idő múlt, a nagyvárad rezidenciájában biboros gazdája jobb hazába költözött, sirján már lehevadtak a koszorúk... A napokban végre követte őt barátja, a tudós, de szegény, becsületes öreg molnár.

* **Uj utca létesítése.** Már megemlékeztünk arról a terről, hogy **Ländler** Ferencz törvényhatósági tag engedélyt kért Nagyvárad városától egy új telep létesítésére. A holdvilág-utcai volt oláh-püspöki kert óriási terjedelmén parcellákra házakat akar építeni s egy új utcát létesíteni. Az utcát átbocsátja a város tulajdonába, ha világitással s kövezettel ellátja a város. Tegnap még egy pötkérelmet adott be amelyben kijelenti, hogy hajlandó azt utcai járdához szükséges beton műkövet a város részére ingyen szállítani. Csupán azt kéri ki, hogy az utcákon levő házak tulajdonosai, vagyis tulajdonképpen ő maga, ne fizesse a járdaköltség egyharmadát.

* **Bezárt iskola.** Az abnormis időjárás rendkívül kedvezőtlen befolyással van a közegészségre; a nagy hideg után bekövetkezett enyhe, nedves, ködös idő sok meghűlést és megbetegülést okoz. A különféle fertőző, járványos betegségek nagyobb számmal léptek föl; a gyermekek között terjed különösen a skarlát és a kanyaró. Az olaszii községi elemi leányiskola I. és II. osztályában több gyermek betegedett meg kanyaróban. A város főorvosa előterjesztést tett a polgármesteri hivatalnak s javaslatára az említett iskola I. és II. osztályát a polgármester két hétre bezáratta s erről jelentést tett a belügyminiszterhez. Együttal elrendelték a fertőzött iskolahelyiségek fertőtlenítését.

* **Tanulói kirándulások a Székelyföldre.** Szomorúan tapasztaljuk, hogy a fölünk távol lakó közönség általában alig ismeri a Székelyföldet, holott azt kellene megismernie első sorban. Az országnak minden más vidékét, sőt a külföldet is elárasztja a nyaranként megmozduló tanulni, tudni és szórakozni vágyó magyar közönség. Pedig nálunk, ez ősi magyar földön is feltalálhatjuk mindazt, ami egészséget és kedélyt fölfrissít. A természeti szépségek és a kiváló gyógyerejű fürdők mellett, történelmi és néprajzi motívumokban sem szegény a mi vidékünk. Gazdasági politikai szempontokból is érdemes a tanulmányozása. Kétös érdek sürgeti a turisztikai mozgalomnak ide irányítását: 1-ször a magyar fajok éri-keztetésének állandósítása, a mi elsőrendű nemzeti érdek; 2-ször a székely nép létkérdése, a mi immár az ország nagy magyar társadalmának figyelme és támogató ereje nélkül kedvezően meg nem oldható. Egyelőre a **tanulói kirándulások rendszeresítését** jelentős kezdésnek tekintjük, mert meg vagyunk győződve, hogy a fogékony és lelkes ifjúság, mihelyt a természeti szépségekben és kincsekben gazdag Székelyföldet megismerte, szerte az országban barátokat szerez a székelynek. E célból a tanulmányutakat rendező iskolai hatóságok figyel-

mébe ajánlja a székely egyesület a következő két körutat: I. körut. Maros-Vásárhely, Szóvata (fürdő), Parajd (sóbánya), Korond (fürdő), Székelyudvarhely, Homoród (fürdő), Csíkszereda, Tusnád (fürdő), Málnás (fürdő), Sepsiszentgyörgy, Brassó. Az egész ut a kiindulástól a visszaérkezésig 10 napot vesz igénybe, s a költség 50 korona. II. körut. Maros-Vásárhely, Szászrégen, Ó-Toplicza, Borszék (fürdő), Gyergyó-Tölgyes (határállomás), Gyergyó-Ditró, Gyergyó-Szt.-Miklós, Csíkszereda, Tusnád (fürdő), Sepsiszentgyörgy, Brassó. Ez az ut is a hazulról kiindulástól a visszaérkezésig szintén 10 napot vesz igénybe s a költség 52 korona. A kirándulás 30 nappal előbb Maros-Vásárhelyre a Székely Társaság irodájának bejelentendő, mely az érdeklődőknek közelebbi felvilágosításokkal mindig készségesen szolgál.

* **Pellet cz. püspök halála.** **Pellet** József biduai címzetes püspök, pápai tiszteletbeli káplán, volt budapesti szemináriumi aligazgató, esztergomi prelátus és kanonok nyolczvan éves korában végelegülésben meghalt. Pellet ötvenhét évig volt lelkész s husz évig kanonok. Életében igen sok alapítványt tett.

* **A Keresk. iskola segélye.** A nagyvárad felső kereskedelmi tanintézet fenntartására az eddigi 3000 korona helyett évi 4000 korona segélyt szavazott meg Nagyvárad város törvényhatósága. A belügyminiszter, tekintettel az iskola házagypótló voltára, a közgyűlés határozatát jóváhagyta.

* **172 kötet könyvajándék.** A Szigligeti-Társaság kérelmet intézett a belügy- és földmívelésügyi miniszterekhez, hogy a Társaság felügyelete alatt szervezett népkönyvtárak részére könyveket adományozzanak. A belügyminisztertől nemleges válasz érkezett; nem adhat könyveket a könyvtár részére, mert ilyenekkel nem rendelkezik. A földmívelésügyi miniszter gavallérbab módon járt el a Társaság kérelmével szemben; 172 kötet könyvet küldött a népkönyvtár céljaira. A művek között van Jókainak s a többi magyar íróknak szépirodalmi művei közül mintegy 60-70 kötet, a többi pedig hasznos ismeretterjesztő és gazdasági munka. Azonkívül 20 korona összegű könyvszekrény beszerzésére küldött a miniszter. Ez is bizonyítja, hogy a földmívelésügyi miniszter minden téren igyekszik eléget tenni a kivácalmaknak.

* **Elfogott cigánykaraván.** Igen gyakoriak Bihar megyében a kóbor cigányok garázdálkodásai. A napokban Bihar-Udvari község határában fosztott ki egy tenyát a kóbor cigányok csapata. A tenkei csendőrség elfogta az egész karavánt. Az elfogottak közül 8 Debreczenbe való s még nemrég az ottani téglavetőtelepen laktak. A többi cigány, kevés kivétellel, Derecske vidékéről való, tehát abból a rajból, amely annyit bajt okoz Bihar megye északnyugati részének s a csendőrségnek.

* **A járművek éjjeli közlekedése.** Sok szerencsétlenségnek volt már közvetlen okozója az, hogy szekerek, kocsik éjjel lámpa és csengő nélkül közlekedtek s így gyenge látású, vagy nehezen halló egyének könnyen a járművek alá kerültek. Ezen az állapoton akar most a főkapitány segíteni s e célból a következő felhívást bocsátotta ki:

Utóbbi időben ismételt panaszemeltetett a miatt, hogy járművek (szekerek, magán fogatok) az esti órákban lámpa illetve csengő híján a közlekedési közbiztonságot a város területén veszélyeztetik. Tekintettel arra, hogy a vonatkozó 1890-ik évi I. t. cz. 112. §-a szerint minden jármű éjjel és sötét időben lámpával világitottan, vagy a vonó állatok legalább egyike csengővel ellátottan közlekedhetik, mind erre való tekintettel felhívom az összes érdekelt kocsit, szekér s egyáltalán jármű tulajdonosokat, hogy magukat szigorúan a fenti törvény intézkedéseivel tartván annak rendelkezéseit e tekintetben is pontosan betartsák

annál is inkább, mert az ily mulasztás miatt bejelentett járművek tulajdonosai kihágási uton büntettetni fognak. Nagyvárad, 1903. január hó 30-án.

* **Az irgalmas-rend működése 1902-ben.** A nagyvárad irgalmas-rend cserék tagjai s közkörházuk zajtalanul, de annál nagyobb sikerrel és dicséretes eredményvel működnek a szenvedő emberiség segítésén és gyógyításán. A rend nagyvárad kórházának 1902. évi forgalmáról összeállított kimutatás is tanuskodik ezen áldásos tevékenységről. A betegforgalom a következő volt: az 1901. évről maradt 13 beteg, az 1902. évben felvételre 367, összesen ápolatott 380 beteg. Eibocsátottot gyógyulva 322, javulva 37, gyógyulatlan 2, meghalt 8; az 1903. évre maradt 11 beteg. Az összes ápolási napok száma 5531. Átlagosan ápolatott egy beteg 15.5 napig. Bejáró beteget 1338 esetben kezelt a rend. Sebészi műtétet 51 esetben hajtottak végre. A gyógykezelték között volt r. kath. 119, g. kath. 31, g. kel. 44, ev. ref. 150, ág. ev. 21, unitárius 1, izraelita 14; magyar 362, osztrák 4, bolgár 1, boszniai 2, lengyelországi 11. — A kórházat dr. **Wimmer** Julián főorvos vezeti nagy tudással és buzgalommal.

* **Az inségesek segélyezése.** A két ételosztóban 1371 adag levest és kenyeret osztottak ki tegnap, azonkívül 38 egész kenyeret. Két szállóhelyen 27 férfi és 17 nő halt meg. Pénzadomány tegnap sem érkezett.

* **A szász trónörökösne.** Drezdából a válpör tárgyalásáról a nagy titkolódzás dacára is kiszivárognak egyes hírek. Zehme lipcsei ügyvéd nem volt jelen a tárgyaláson és a trónörökösnet Bondi drezdai ügyvéd képviselte. A trónörökös részéről Körner ügyvéd jelent meg. A koronatanu a főudvarmesternő volt, aki előadta, hogy a trónörökösnet nem egyszer találta együtt Gironnal. Ő is a komornák tették figyelmessé a dologra. Báró Tümping főudvarmester főkép a Giron és a trónörökösnet közt folytatott levelezésre vonatkozólag tett vallomásokot, Schwarcz detektiv pedig azt bizonyította, hogy a trónörökösnet Genfben tényleg együtt élt Gironnal. A házasságtörés tényét tehát a bíróság megállapítva látta. Az elhalasztás tisztán csak azért történt, mert a trónörökösnetvel bizonyos pénzbeli megállapodásokra akarnak jutni. Drezdában a lapok külön kiadásokat rendeztek.

* **Hamis marhalevél.** Rovnó község lakosait egy gyilkossági eset tartja izgalomban. A múlt hétfőn megjelent a községházánál egy Lavicska Mihály nevű parasztgazda, aki egy lovat akart eladni, s ennek a passzusát akarta átírni. A jegyző alapból szemügyre vette a passzust, s miután azt hamisítványnak találta, nemcsak hogy a kivánt átíratást megtagadta, hanem a hamisítványt elkobozta és kijelentette Lavicska előtt, hogy a passzust beterjeszti a bírósághoz. Lavicska, aki különben is több ízben volt lólopással gyanúsítva, erre megijedt, s könyörgésre fogta a dolgot, de a jegyző hajhatatlan maradt. Másnap ismét megjelent Lavicska a jegyzőnél, hogy a passzust visszavonja, de a jegyző ekkor is elutasította. Aznap este a jegyző a szokottnál hosszabb ideig maradt az irodában. Egyszerre csak lövés dördült el az utcán, s a jegyző, aki az íróasztala mellett ült, a golyó által fején találva, rögtön meghalt. A községházán ekkor csak a két községi szolg volt. Ezek hallották ugyan a lövést, de azt hitték, hogy az utcán süttötte el valaki a fegyverét és nem is néztek a dolog után, csak egy fél óra múlva tudták meg, mi történt, amikor az egyik szolga benyitott a szobába, s a jegyzőt agyonlőve találták. A csendőrséget még az éjjel értesítették az esetről. Másnap csupán gyanu alapján letartóztatták Lavicskát, de ez erősen tagadta a büncselekményt, s már majdnem szabadon bocsátották, amikor a nála meg-

tartott házkutatás alkalmával megtalálták azt a hamis passzust, amit át akart iratni. Lavicska ugyanis az éjjel ellopta a községkasszából a jegyző által visszatartott passzust. Lavicska beismerte, hogy ő lőtte le a jegyzőt, hogy árulója ne lehessen. A gyilkost letartóztatták.

* **Nessi lemondása elfogadva.** Az oly nagy port vert *Nessi* ügyben végre lejátszódott az utolsó felvonás is. A honvédelmi miniszter elfogadta *Nessi* Pál országgyűlési képviselőnek a budapesti I. honvédkerületi parancsnokság nyilvántartásában álló szolgálton kívüli viszonybeli hadnagyi rangjáról saját kérelmére történt lemondását, mit a hivatalos lap tegnapi számában hoz nyilvánosságra.

IRODALOM.

Európa béke-zavarója: Oroszország.

Lajos Lajos városi levéltárnok tollából ily címmel nagyobb politikai tanulmány jelent meg. Az érdekes munkára még visszatérünk; ezúttal csak annyit jelzünk, hogy a szerzőnél 4. a könyvkereskedéséknél 5 koronáért kapható s a külpolitikai viszonyok iránt érdeklődők haszonnal forgathatják.

MULATSÁG.

FARSANGI NAPTAR.

Jan. 31. A Biharmegyei Nőegylet kalikóbálja.
Jan. 31. Kiskereskedők táncestélye.
Febr. 1. A 48-as népkör bálja.
Febr. 7. Postások bálja a Zöldfában.
Febr. 7. Tiszti-bál.
Febr. 15. Az izr. nőegylet hangversenye és táncestélye.
Febr. 21. Honibál a Vöröskereszt javára.
Február 22. Tűzoltó bál a Zöldfában.

A mai Calicó-bál.

Ma este fog lefolyoi előreíthatólag óriási sikerrel a biharmegyei nőegylet calicó-bálja.

A ki már vett részt a nőegylet eddigi mulatságain, az tudhatja, hogy nőegyleti mulatság, legyen egyszerű theastély avagy bál, siker nélkül el sem képzelhető.

A nőegyleti mulatságokon nincs a terem dekorálva, nem fordítanak gondot a külső csillogásra, de annál többet a családiasságra, hogy mindenki otthonosan jól érezze magát és jól mulasson.

A bál 9 órakor kezdődik akkor lesz az impozáns felvonulás.

A calicó négyes 1/2 10 órakor kezdődik.

A zenét a 37-ik gyalogezred és Bura zenekara szolgáltatja.

A calicó-bál névsora. Tekintettel arra, hogy a calicó-bálon az álarcok miatt lehetetlen volna idejében névsort összeállítani a lapok számára, a női pipere-szobában egy iv lesz kitéve. Kéretik minden résztvevő hölgy, sziveskedjék nevét erre az ivre jegyezni, hogy a lapok teljes névsort közölhessenek. Természetesen, az ivet csupán a lapok tudósítói és pedig teljes diszkréció mellett fogják felhasználhatni.

A 48-asok bálja.

A »Nagyvárad 41-as népkör« holnap tartja a Zöldfa nagytermében zártkörű házias jellegű táncvigalmát.

Az előjelekből ítélve sikeresnek ígérkezik e mulatság, mert arra már igen sokan készülnek nemcsak polgártársaink szép leányai és

ifjusága, hanem azok is, kik bár nem tartoznak e körhöz, de ki akarják venni részüket ez igazán magyaros mulatságból.

A bál kezdete pont 8 órakor. Belépti díjak: személyjegy 2 korona, családjegy 4 személyre 4 korona.

Jegyek válthatók Beczkay Lajos üzletében Szent László-tér, vagy a kör helyiségében Kertutca (Kutiák ház), este a Zöldfa helyiségében a báli pénztárnál.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: Egy éj Velenczében (Strausz operettje.)

Vasárnap délután: A peleskei nótárius, este: Egy éj Velenczében.

A Gyurkovics-leányok.

Sokszor adták Herczeg Ferencz remek vígjátékát Nagyváradon jól és kevésbé jól; a jó hangulatot azonban csak egyszer sikerült elrontani: tegnap.

A darab legkedvesebb szerepe, Miczike soha rosszabb kézbe nem kerülhetett volna, mint a *Barna* Jolánéba. *Barna* Jolán is kiválthatott volna bemutatónak akármit, csak ezt a szerepet nem. Niacs egyetlen tulajdonsága, a mely igazi naivává tenné. Alakja, megjelenése nem szinpad, hangja bántóan éles, játékában nem tudja a mérsékletet megtartani. Hogyan akarja hát Szohner Olgát feledtetni, a ki csupa sikk, elegancia, kedvesség, könnyedség volt, a kiből igazi tehetség volt, s tudta az érzéseket odalopni a néző szívébe? *Barna* Jolán mindent csak a bosszankodást lopta oda a nézőkbe.

Nem a kisasszonyt hibáztatjuk; őszintén sajnáljuk halálát, s reméljük, hogy ha kisebb szinpadokon sokat fejlődik, valamikor talán Nagyváradon is felléphet. Hibás a vezetőség, mely a régi tehetségek elbocsátásával alsóbbfoku színiskolává teszi a színházat. Csaknem valamennyi szerepkörben nevekkel lehet a fokozatos stüledést konstatálni. Hogy a naiva szerepkörénél maradjunk: Szohner Olga után már Novák Irén sem volt teljesen megfelelő. Most, hogy ő is megy, a színvonal újabb alászállására el voltunk készülve; de ilyen várakozáson aluli meglepetést nem reméltünk.

Minek kér az igazgató a várostól fűtést? Az ilyen szerződésekkkel ugyanis elég alaposan befűt magának. Igazán sajnáljuk *Barna* Jolánt, kinek tagadhatatlan temperamentuma nem érdemelte, hogy ilyen kellemetlen helyzetbe hozza önmagát, de a közönségét is. Első fellépéskor tüntetni kell a művésznő mellett; s igen kellemetlen dolog helyette azt az udvariatlan kritikát mondani az első fellépésre, hogy biz az abszolút rossz.

A régi, kellemes hangulat csak akkorlopódzott vissza a szinpadra, mikor a legkedvesebb szerep: Miczi személyesítője nem volt látható és hallható. *Tóth Elek* temperamentumos Horkayja, *Peterdy* klasszikus Radványi ezredese, *Szarvasi* ügyes Sándorffyja, *Deési* kazagató Semesseyje, *Erdélyi* Gida bárója; egyik jobb volt mint másik. Tetszett *Benkő* Jolán, *P. Szép* Olga, *E. Kovács* Mariska és *Bérczi* is.

Kulinyi Mariskának nemcsak a nagyszerű szerep, hanem a nagyobb szerű decolletage sem ajánlatos és előnyös. Nagy kár az is, hogy *Balla* Kálmán eltávozása óta kimarad a IV.

felvonásból Horkay Gracziózus csárdása; tegnap helyette *Peterdy* járta tüzzel s *P. Szép* Olga még több, már talán nem is izléses lelkesedéssel.

Dr. K. A

Monna Vanna. Hétfőn lesz a *Monna Vanna* premierje. Egyszerre négy-öt színházban kerül most bemutatásra Maeterlinck szenzációs darabja. Kedden megismétlik a darabot. Harmadszor már teljesen új szereposztással fogják játszani.

Egy éj Velenczében. Ma, szombaton este ujja fel a színház Strausz gyönyörű muzsikájú operettjét, az *Egy éj Velenczében*-t. Egyike ez az operett Strausz leginvenziósabb munkáinak, Zenéje gazdag és kedves. A színház sokat költött a fölújításra. Az új kosztümök között igen érdekesek lesznek a galambkosztümök. Az operett-társulat java játszik a darabban, Vasárnap este megismétlik az *Egy éj Velenczében* t.

Vasárnap délután. Vasárnap délután a *Peleskei nótárius*, ez a régi pompás bohóság kerül színre a színházban. A nótárius szerepet *Bognár János* játssza.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 134.

Bérlet 116. sz.

Ma szombaton, 1903. január 31-én:

Egy éj Velenczében.

Operette.

SZEMÉLYEK:

Urbino, herceg	— — —	Pintér Imre
Delaqua, senator	— — —	Szathmáry Arpád
Barbara, neje	— — —	Tóváry Anna
Cibolletta, Delaqua szakácsnéja	— — —	Kulinyi Mariska
Caramello, a herceg borbélyja	— — —	Perényi József
Barbaruccio) velencei	— — —	Bérczi Gyula
Testaccio) tanácsosok	— — —	Csatár Győző
Agricola, Barbaruccio neje	— — —	T. Pogány Janka
Constantia, Testaccio neje	— — —	Székely Anna
Anina, Barbara testvére, hal-	— — —	
árus-leány	— — —	Amon Margit
Papacoda, makaróni szakács	— — —	Heltai Jenő
Eurico, hajóstiszt	— — —	Kalmár Béla

HELYVÁRAK: Nagypáholy 7 frt. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Tamlászek, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap vasárnap, február 1-én:

Délután 3 órakor fél helyárrakkal:

Peleskei nótárius.

Énekes bohózat.

Este 7 1/2 órakor rendes helyárrakkal:

Egy éj Velenczében.

Operette.

Igazságszolgáltatás.

Egy csábító szem tragédiája.

Deli szép legény volt *Kornya* Sándor, tüzes nyílt szemei sok szép leány álmát megzavarták s éppen ezzel a hódító szemmel kellett lakolnia egyik hódításáért. Ugy történt az eset, hogy hárman is egy leány után vetették magukat, Kádár Sándor, Sz. Nagy Lajos, meg a

deli Kornya Sándor. A szerencse ezuttal is Kornyára mosolygott s a két féltékeny cimborára bosszúra áhitott s csak az alkalomra vártak, hogy összekerüljenek Kornyával. Ez is eljött a múlt év szeptemberének elsején. Szalontán Gulics korcsmájában együtt idogáltak és természetesen szóba hozták azt a barna leányzó is. A két ellenfél zuzólódva pletykázott Kornya előtt a leányról, mire a lovagias Kornya sörös üvegekkel próbálta elnémitani a fecsegő cimborákat, de ez a merész fellépés hatást tévesztett s nem, hogy lecsendesítette volna, hanem fellázította az ellenfeleket s ezek bicakával, fokossal támadtak Kornya Sándorra s az egyik oly szerencsétlenül vágott felé, hogy kiütötte Kornya egyik tüzes barna szemét.

E súlyos testi sértés miatt állottak tegnap a törvényszék büntető tanácsa előtt Kádár Sándor és Sz. Nagy Lajos.

A tanúk megvilágították a büntett részleteit, a szakértők pedig megállapították, hogy valamely szuro eszközzel szúrták ki Kornya szemét.

Az így beigazolt büntetést Kádár Sándort és Sz. Nagy Lajost egy-egy évi börtönnel s közösen fizetendő 1000 korona kártérítéssel és 116 kor, gyógyítási költségek megtérítésével büntette.

Szenzációs csőd Nagyváradon.

Egy nagy forgalmu nagyvárad kereskedő cég bukását hirdeti a királyi törvényszék fekete tábláján egy új csődnitást elrendelő végzés.

Arról ad hírt e hivatalos irás, hogy tegnap mondta ki a csődöt a kir. törvényszék Erber Imre Kossuth Lajos-utcai nagy kereskedő üzletére.

A csőd tömeggondnokául Mihelffy Lajos ért, helyetteséül pedig Váradai Ödön drt nevezte ki a kir. törvényszék, csőd biztosul pedig Böhm Jenő törvényszéki bírót.

Négy almáért hat havi börtön.

A nagyvárad kir. törvényszék tegnap egy példás szigorú ítéletet hozott. Éles Sándor asztalost ítélte el négy almának ellopásáért hat havi börtönrre. Az ítélet első pillanatra szigorúnak látszik, de jó példának szolgál az elrettenésre.

Eles Sándor asztalos 1902. szeptember 2-án Cséffán Drabant Endre t. b. főszolgabíró szobáját padolta. A főszolgabírónak sürgős ügyek elintézése miatt el kellett hazulról távoznia. Távozta előtt a szobák ajtaját gondosan becsukta s magára hagyta a dolgozó asztalost. Eles Sándor alig hogy elment a főszolgabíró, tolvajkulccsal felnyitotta az éléskamra ajtaját s onnan két ott dolgozó napszámmal Demjén és Florucza Györggyel 4 darab almát, melynek darabja 4 fillért ért, ellopott. Többet már nem tudtak lopni, mert hazajött a főszolgabíró és megzavarta őket gaz munkájokban.

A nagyvárad kir. törvényszék tegnap vont a felelősségre a három inyenczet tettükért. A vádlottak beismerik hosszú vallatás után tettüket s azzal védekeznek, hogy az éléskamarát nyitva találták. Ezen állításukat azonban megczáfolják a szemtanúk s szemébe mondják a vádlottaknak, hogy a kamrába tolvajkulccsal hatoltak be.

A törvényszék még kihallgatta a károst, ki a vádlottak megbüntetését kérte arra tekintettel, hogy a többi bűnösöknek például szolgáljanak.

A vád és védbeszédek elhangzása után a törvényszék Eles Sándort 6 havi börtönbüntetésre ítélte. Demjén Györgyöt és Florucza Györgyöt 2—2 napi fogházra ítélte jogerősen.

Eles Sándor az ítélet ellen felebbezett.

Törvény a football ellen. A népszerű sport, a football, sok veszedelemnek lett már az okozója. Egy statisztikai kimutatás szerint minden második partiban történik valami baleset. Angolországban, ahol a footballt voltaképpen feltalálták, máris liga alakult a veszélyes sport ellen. Amerika még tovább ment ebben az üldözésben, törvényt hoztak egyik államában, amely mindenkit, aki footballozik, szigorúan büntet. Dakota államban most mondták az első ítéletet ezen törvény alapján, három sportoló ifjút egyenkint öt évre és 1000 dollárra ítéltek el. A rendkívüli szigorúság általános feltűnést keltett s a lapok hasábot írnak az ítélet kommentálásául, de nem segíthet semmi, a felelősséget a bíróság jóváhagyta az ítéletet. Már az bizonyos, hogy ezek után nem alakul Dakotában football-klub.

EGYESÜLETEK.

Az Országos Pázmány-Egyesület közgyűlése.

A katolikus írók és hírlapírók Országos Pázmány-egyesülete e hó 29-én tartotta meg évi közgyűlését.

Délután 1/2, 9 órakor Kiss János prelátus ünnepélyes szent misét mondott.

A közgyűlés délután 4 órakor volt a kath. kör helyiségében majdnem az összes tagok jelenlétében.

A gyűlést Margalits Ede elnök tartalmas az egyet célját ismertető, annak szükségességét hangoztató szép beszéddel nyitotta meg. A beszéd folyama alatt Kiss János prelátus, ki a »Katholikus Magyarország« című monumentális mű bemutatása alkalmából Szentegédtől XIII. Leo pápától felhatalmazást nyert arra, hogy az egyesületet pápai áldásban részesítse, megilletődéstől remegő szavakkal elmondta a kereszténység atyjának nevében az áldás szavait, mit a jelenlevők térdre borulva fogadtak a főpap ajkairól.

Az elnöki megnyitó után Sziklay János főtitkár terjesztette elő évi jelentését, ugyancsak Zelliger Vilmos pénztáros múlt évi számadását. A jelentésekből kitűnik, hogy az egyesületnek van jelenleg 69 alapító, 220 rendes és 194 pártoló tagja. Bevétel volt múlt évben 9053.97 korona, kiadás 3300.52 korona. Az egyesület jelenlegi vagyona 27658.96 korona. Ezután elnök bejelentette, hogy újabban Csáky Károly gróf váci püspök 400 koronával belépett az egyesület alapító tagjai sorába.

Azután Kiss János előterjesztette az O. P. E. által kiküldött bizottságnak a kath. sajtó terjesztése érdekében kidolgozott memorandumát, melyet teljes egészében elfogadtak.

Végül megalakították a választmányt, melynek tagjaul Nagyváradról dr. Vucskics Gyulát és Fálffy Bélát választották meg.

A nagyváradai Jogászegylet közgyűlését február 2-ikán, hétfőn d. e. 11 órakor fogja a törvényszéki palota első emeleti tanácstermében megtartani. A közgyűlés tárgyszorozata a következő:

1. Ritoók Zsigmond elnöki megnyitója. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Választások megajjtása. 6. Esetleges indítványok. A közgyűlésre a Jogászegylet összes rendes és pártoló tagjait meghívom Ritoók Zsigmond elnök.

TAVIRATOK.

Rudolf trónörökös halálának évfordulója.

Bécs, január 30. (Saj. tud. táv.) A király ma reggel fél 8 órakor megjelent a kapuczinusok sirboltjában és

néhai Rudolf trónörökös koporsójánál imát mondott. Azután néhai Erzsébet királyné és szülei koporsójánál is imádkozott. Ő felsége tíz perczig időzött a sirboltban, azután visszatért a Burgba. Lajos Viktor főherceg koszorut tétetett le a néhai trónörökös koporsójára. Lónyay grófné gyönyörű virágfüzért küldött. Erzsébet főhercegné és férje, Windischgrätz Ottó főherceg, szintén szép koszorukat küldtek.

Bécs, január 30. II. Vilmos császár ma délben Brockdorff gróf német követségi titkárral gyönyörű koszorut tétetett le néhai Rudolf trónörökös koporsójára. (M. T. I.)

Zichy Jenő gróf ünneplése.

Budapest, jan. 30. (Saj. tud. táv.) A függetlenségi párt és az egyetemi ifjúság mai értekezletén megállapították a Zichy-ovációk programját. Eszerint vasárnap este fél 6 órakor az ifjúság és a 48-as párt a függetlenségi pártkör helyisége elé vonul s a 48-as párt egyik alelnöke és az ifjúság megbízottja üdvözli Zichy Jenő grófot. Mire Zichy válaszol. Este pedig nagy arányu bankett lesz Zichy Jenő gróf tiszteletére.

Elfogott sikkasztó.

Temesvár, január 30. (Saj. tud. táv.) A temesvári postahivatalhoz a fehértemplomi Takarékpénztártól a Temesvári takarékpénztárnak címzett pénzes levél érkezett. 15.000 koronát tartalmazó küldeményből felbontásakor 5000 korona hiányzott. A legott megindított vizsgálat kiderítette, hogy Martin Kristóf posta tisztviselő sikkasztotta el a hiányzó összeget s azzal fia adósságát fizette ki. A sikkasztó tisztviselőt rögtön letartóztatták.

Kiutasított czukorgyárosok.

— Botrány a Reichsrathban. —

Bécs, január 30. (Saját tud. távirata.) A Reichsrath mai ülésén az egyik Schönerer-párti képviselő megbotránkozva híresztelte, hogy a czukorgyárosok megjelentek a parlamentben, a czukoradó javaslatok tárgyalására. E hír óriás vihart keltett.

— Ki a czukor bárókkal!

— Hogy mernek ide tolnakodni?! kiabáltak a Schönerer párton.

A vihar mindinkább elmérgesedett. Végre a háznagy felkérte a nem képviselő czukor-gyárosokat, hogy hagyják el a parlament épületét.

Valtz képviselő a padot verve kiabálta:

— Ki a zsidó milliomosokkal!

— Távozzanak a czukor-bárók!

A czukorgyárosok erre hivatkoztak, hogy ők a kormány meghívására jöttek el a czukoradó értekezletre Majd Körberhez mentek, hogy intézkedjék ez eljárás ellen. Körber habozva azt válaszolja, hogy sajnálja az esetet, de nincs róla tudomása, s igéri, hogy utána néz a dolognak. Valtz képviselőt egyik czukorgyáros provokálta.

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irtá: Sienkiewicz Henrik.

189

— Páratlan ember, aki a kis Kurcewic hercegleányt kimentette a Bohun kezei közül és a Chmielnickij és a tatárok táborán keresztül ment vele. Konstantinownál is velünk volt és nagy dicsőséget szerzett.

A hercegnő ezeknek hallatára valósággal elhalmozta Saglobát dicsérettel, kezét csókra nyújtotta neki és megígérte, hogy rövid idő alatt nagyobb jutalmat is ad neki.

A jeles férfit egy hős szerénységével alázatosan hajította meg magát, aztán széttekintett és önelégülten kacintgatott az udvarhölgyek felé, mert ha öreg volt is és nem sok hódításra számíthatott már a szépnem körül, mégis hízogott a híuságának, hogy annyian hallhatják az ő bátorságának és vitézi cselekedeteinek a dicséretét. A viszontlátás örömei között azonban szomorú percek is voltak, mert eltekintve a köztársaság szomorú állapotától, mikor a hercegnő egyik másik ösmerős lovagrol kérdés-közdött, sokszor hangzott a szomorú felelet: meghalt, meghalt, elesett. Ez leginkább érdekelte az udvarhölgyeket, mert a halottak között sok imádott férfinak a neve is volt.

Igy váltakozott az öröm a szomorúsággal, a nevetés a sirással. Leginkább Wolodyjovskij szomorkodott, mert hiába nézett körül, Borbála hercegnő sehol sem volt. Az igazat megvallva a lovag a háború fáradalmi, a hosszú harczok, utak és tüközetek között egy kicsit már meg is feledkezett a hercegnőről. Hiszen amilyen könnyen lobbant szerelemre, felejteni is olyan hamarosan tudott. De most, hogy viszontlatta a hercegnő udvarhölgyeit, eszébe jutottak a Lubniebar eltöltött boldog napok és elgondolta, hogy mennyivel kedvesebb volna a nyugalom óráit élvezni, sőhajtozni és a szerelemnek élni. A régi vonzalom tehát újból feléledt és Wolodyjovskij igen búsult. Olyan volt az arca, mintha valami nyári zápor verte volna meg. Lecstüggesztette a fejét és a bajusza, amely rendezesen merészen és kihívóan meredt fölfelé, szomorúan lógott alá. Az arczáról eltűnt a szokott vidámság. Szótlanul állott és akkor se mozdult meg, mikor a herceg az ő bátorságát és hadi erényeit dicsőítette. Mit ér neki ez a dicsőre, ha ő nem hallja?

Borsobohata Annuska igen megszánta és habár ezelőtt hadilábon is állottak egymással, elhatározta, hogy megvigasztalja. Egy pillantást vetett lopva a hercegre, azután észrevétlenül Wolodyjovskij mellé surrant.

— Jó reggelt, lovag! Rég nem láttuk már egymást!

— Oh, Anna kisasszony! felelt szomorúan a lovag, bizony azóta sok víz folyt le a Dayepere. Szomorú időben látjuk egymást viszont és most se valamennyien.

— Bizony sokan hiányzanak, sok lovag esett el.

— Mi is megfogytunk. Sienintow kisasszony férjhez ment, Borbála hercegnő pedig a vilnai vajda feleségénél maradt.

— Persze ő is férjhez menni készül?

— Dehogy, még nem gondol arra. Miért kérdezed?

Ezt mondva, csintalanul hunyorított a lovagra.

— No, csak úgy érdeklődöm a család iránt mondta Mihály.

Annus így szólt:

— Helyesen teszed, Mihály, mert Borbála neked igazán jó barátod. Sokszor kérdezte, hogy hol marad az a lovag, aki lubniei tornajátékban a legtöbb török fejet ütötte le, amiért én is megjutalmaztam? Vajjon mit csinálhat? Él-e még? Gondol-e ránk?

Mihály hálásan nézett Annus szemébe, csak most látta, hogy a lány mennyire megszépült.

— Igazán mondta ezt a hercegnő? — kérdezte.

— Szavamra — és én arra is emlékeztetem, hogy te milyen bátran siettél a mentésére, mikor a vízbe esett.

— És hol van most a vilnai vajda felesége?

— Velünk együtt volt Bresben; egy héttel ezelőtt azonban Bielksbe utazott és onnan Varsóba készülni.

Wolodyjovskij ismét Annára nézett és így szólt:

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Határidők.

	Budapest, jan. 30.
Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	6.96
Káposzta, repce, aug.	6.96

Értéktözsdé.

	Budapest, jan. 30.
Osztirák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	509.50
Rimamurányi	472.—
Magyar jelzálog	—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

	a budapesti áru- és értéktözsdén 1902. jan. 29-án.
Magyar aranyjárdék 4	121.—
Magyar koronajárdék	94.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2 %	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2 %	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	100.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4 %	—
Italmérsi jog megváltási kötvény	99.50
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	201.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	161.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	100.50
Osztirák járdék papirban	100.50
Osztirák járdék aranyban	121.—
Osztirák járdék aranyban	101.50
Osztirák korona járdék	156.50
Osztirák államsorsjegyek	15.85
Osztirák magyar bank részvény	75.—
Magyar hitelbankrészvény	703.25
Osztirák hitelintézet részvény	95.50
Párisi vista	19.08
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.15
Németbirodalmi márka	239.45
Londoni vista	23.41
20 márkás arany	—

A szerkesztőségért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Három magtár

azonnal kiadó a
Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és
terményhitelbank
Nagy Teleky-utczai házában. 306

18893.—902. tk. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyvárad kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szabó Imréné hkpályi lakos végrehajtónak Gerán Mihályné és Vajda Imréné hkpályi lakosok végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében: Első sorban a Hkpályi 81. számú betétben A I. 1—3. sorszám alatt felvett beltelkes házból és közös legelő járandóságából álló jószágtestre 890 korona kikiáltási árban. Másodszorban ugyanezen betétben A II. 1—2. sorszám alatt felvett szántóból álló jószágtestre 108 korona kikiáltási árban. Harmadszorban ugyanezen betétben A I. 1. sorszám alatt felvett szántóból álló jószágtestre 124 kor. kikiáltási árban. Negyedsorban a Hkpályi 120. számú betétben A I. 1—2. sorszám alatt felvett szántóból álló jószágtestre 153 korona kikiáltási árban. Ötödsorban a Hkpályi 122. számú betétben A I. 1—3. sorszám alatt felvett beltelkes házból, szántóból és közös legelő járandóságából álló jószágtestre 448. korona kikiáltási árban, a végrehajtására határidőül 1903. évi február

hó 17-ik napjának délelőtti 9 óráját Hegyközpályi község házához kitzte.

Az árverésre kített ingatlanok szükség esetén a kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál és Hegyközpályi község előjáróságánál tekinthetők meg.

Kelt Nagyváradon, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1902. évi november hó 28-ik napján.

Kiss András,

kir. tszéki bíró.

182.

20556—902. rk.

Póthirdetmény.

A nagyvárad kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Szűcs Sámuel gyógyszerész m.-telegdi lakos végrehajtást szenvedő ellenében Nagyvárad város közönsége javára 999 kor. 60 fillér tőke és jár. behajtása czéljából 17573/902. tksza. kibocsátott árverési hirdetményben a nagyvárad 2044 sz. betétben A. I. 1—2. és II. 1—2. rsza. foglalt s a természetben egy jószágtestet képező ingatlanra 14541 korona kikiáltási árban Nagyváradon a kir. törvényszék árverési helyiségében 1903. évi márczius hó 5-ik napjának délelőtti 9 órájára kitzott árverés az 1881. L. X. tcz. 167. §-a alapján a nagyvárad takarékpénztár végrehajtató érdekében is 40,000 korona tőke követelése s járuléka kielégítését végett megtartatni fog.

Kelt Nagyvárad, 1903. évi december hó 24-én a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

De reczeni bíró helyett

Hraball,

kir. törvényszéki albiró.

184.

Olcsó lakás.

Nagy Teleky-utczán, a Kath. Legényegylet házában, az emeleten egy utczai és egy udvari szép tágas, világos, egymásba nyíló szoba minden órán olcsó áron kiadó.

Értekezhetni a házmesternél ugyanott.
127.

17573—1902. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyvárad kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Nagyvárad város közönsége végrehajtónak Szűcs Sámuel mező-telegdi lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a nagyvárad 2044. számú betétben A I. 1—2. és II. 1—2. rnd. szám alatt bevezetett s természetben egy jószágtestet képező, tehát ez okból együttesen árverés alá bocsájtandó ingatlanra a végrehajtási árverést elrendelte és annak foganatosítására határidőül 1903. évi márczius hó 5-ik napjának délelőtti 9 óráját a nagyvárad kir. törvényszék árverelő helyiségében Nagyváradon kitzte.

Kikiáltási ár 34541 koronában megállapítatik, azonban az árverésre kített ingatlan szükség esetén ezen áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál és Nagyvárad városházánál tekinthetők meg.

Nagyváradon, 1902. évi november hó 20-án a kir. törvényszék, mint tkvi hatóságnál.
Debreczeni József tszéki bíró helyett

Hraball,

kir. tszéki albiró.

183.

Meghívás

a **Biharmegyei Kereskedelmi-
Ipar- és Terményhitelbank** folyó
évi február hó 8-ik napján délelőtt 10 órakor
saját üzleti helyiségében tartandó

XXXIV-ik rendes közgyűlésére.**A közgyűlés napirendje:**

1. Az igazgatóság jelentése az 1902. évi üzletéről és indítványai a mérleg, zárszámadások és osztalék tárgyában.
2. A felügyelő bizottság jelentése az igazgatóság által készített zárszámadások

és mérleg, valamint a nyereség felosztását illetőleg tett indítványok megvizsgálásáról.

3. Az előző tárgyak és az igazgatóság és felügyelő bizottság által kért felmentvény iránti határozathozatal.

4. Az igazgatóság jelentése a nyugdíjalap állásáról.

5. Elhalálozás folytán egy igazgatósági tagnak két évre és a sorrend szerint kilépő választmányi tagoknak választásai.

Nagyvárad, 1903. évi jan. hó 19.

126.

Az igazgatóság.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, felkéretnek, hogy az alapszabá-

lyok 12. §-a értelmében a közgyűlés napját megelőzőleg 1 hónappal nevékre írt részvényeiket le nem járt szelvényekkel legkésőbb a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a bank pénztáránál letenni sziveskedjenek. A zárszámadások és az erre vonatkozó felügyelő bizottsági jelentés 1903. január hó 30. napjától a társulat helyiségében megtekinthető. sőt a számadások tervezete a részvényesek kívánságára nyomtatott példányban előre megküldetik.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-házban a II-ik emeleten egy **6 szobás utcai lakás** f. évi május 1-től kiadó.

Bővebbet a házmesternél.

180

AMERIKAI ÁRUHÁZ

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA. BAZÁR-ÉPÜLET.

Olcsó árakban utólréhetetlen!!

Bámulatot keltő farsangi czikkek!

Ugyszintén

minden rőfös-árakban meglepő nagy választék!

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok,

báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.